

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Bernardi Primi Clarævallensis Abbatis, Ordinis
Cisterciensium Antesignani, melliflui Ecclesiæ Doctoris
Sermones In Dominicis & Festa per annum**

Bernardus <Claraevallensis>

II. De pugna spirituali.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39254

Parabola de Pugna Spirituali.

775

gloriæ eîi exponit necessitatis suæ negotium. Audito Rex filii periculo conversussad confortem regni sui Charitatem: O, inquit, quem mittam, & quis ibit nobis? At illa, ecce ego, inquit, mitte me. Tunc rex: Prævalens, inquit, prævalebis, & liberabis eum, egredere, & fac ita. Illico egressam à facie Domini reginam cœli, *Charitatem* tota comitatur militia cœlestis: veniensque & descendens in castra, virtute & lætitia præsentia suæ illico omnia exhilaravit, commota composuit, turbata pacavit. Reddita est miseris lux, timidis fiducia. Redit coram *Spes* quæ pene aufugerat, Fortitudo quæ pene corruerat. Resumit constantiam tota sapientiæ militia.

Rex mittit Reginam, Charitatem omni cœlesti militiâ stipatam.

Inde afflictis solatium & gaudium.

At inimici civitatem obsidentes, quænam est, inquiunt, exultatio in castris? Non fuit tanta exultatio heri & nudius tertius. Væ nobis, venit Deus in castra: væ nobis. Fugiamus Israellem: Deus enim pugnat pro eis. Sic fugientibus inimicis, gratiæ Dei *impetus lætificat civitatem Dei, sanctificavit tabernaculum suum Altissimus. Deus in medio eius, non commovebitur, adiuvabit eam Deus mane diluculo. Conturbata sunt gentes, & inclinata sunt regna: dedit vocem suam, mota est terra. Dominus virtutum nobiscum: susceptor noster Deus Jacob.* Suscipiens ergo puerum Dei, pterum suum regina *Charitas* evexit ad cœlum, Patriquæ Deo repræsentavit. Cui Pater placidus ac serenus occurrens, *Cito* inquit, *proferte stolam primam, & induite illum, & date annulum in manu eius, & calciamenta in pedibus eius. Et producite vitulum saginatum, & occidite illum. Epulari enim & gaudere oportet, quia iste filius meus mortuus fuerat & revixit, perierat & inventus est.*

Sed hostibus metus & confusio.

Psal. 45.

Luc. 15. Demque filius representatur Patri; & induitur stola gloria.

Nota hic quatuor in pueri nostri liberatione. *Primò* pœnitentiam, sed fatuam. *Secundò* fugam, sed temerariam & irrationabilem. *Tertiò* pugnam sed trepidam & meticulosam. *Quartò* victoriam validam & sapientem. Quæ omnia in uno quolibet fugiente de sæculo invenies. *Primò* enim est egens & incipiens: *postea* præceps & temerarius in prosperis: *deinde* trepidus & pusillanimis in adversis: *postremo* providus & eruditus & perfectus in regno charitatis.

PARABOLA II.

De Pugna Spirituali.

INter Babylonem & Hierusalem nulla pax est, sed guerra continua. *Habet unaquæque civitas regem suum. Rex Hierusalem Christus Dominus est, rex Babylonis diabolus. Et cum alterum in iustitia, alterum in malitia regnare delectet, rex Babylonis quos potest de civibus Hierusalem per ministros suos, scilicet spiritus immundos seducere, ut servire eos faciat iniquitati ad iniquitatem, in Babylonem trahit. Unde dum unum de civibus suis constitutus speculator super muros Hierusalem trahi cerneret,*

Bellum inter Babylon. & Hierusalem Duo Rege adversarij Christus & Diabolus. Civis Hierusalem cap.

Eeeee 3

nun-

*Spes abduci-
tur in Babylone.*

*Timor cum re-
ducit.*

*Sed Spiritus
tristitia ei in-
sidiatur.*

*Contra quem
Spes cum equo
desiderii & ense
læticia mitti-
tur.*

*Sed telis hosti-
um eo magis
innoxii.*

*Quia sine fre-
no & sella se-
untur precipi-
tes.*

nunciavit Regi captam prædam in Babylonem duci. Rex verò Hierusa-
lem advocans spiritum Timoris, militem in talibus strenuum; *Vade, in-
quit, eripe prædam nostram.* Ille ut semper ad omnia imparata paratus, cum
volocitate hostes persequitur, & in auribus eorum factus est repente so-
nus tanquam advenientis spiritus vehementis. *Timor* enim super eos in-
tonuit, & ad vocem virtutis ejus hostium robur omne contremuit, quos
in fugam conversos *Timor* non longius persecutus est, sed ereptum con-
civem reducebat ad propria. Verùm unus ex adversariis Tristitiæ spiri-
tus non erat cum eis, quando *Timor* advenit. Hic cum cerneret socios su-
bitò fugientes ab insidiis, in quibus latebat, ocius advolavit. A *Timore*,
inquiunt, solo factum est illud, & est opprobrium omnibus nobis. At
ille: Ne timeatis à *Timore* isto. Scio enim quid factò opus sit. Ibi & ero
spiritus mendax in angulis semitarum, & amicum me simulabo *Timoris*.
Novi enim hominem, nec est agendum cum eo vi, sed fraude. Vos autem
expectate finem. Fecit ut dixerat, viarum compendia captans præcessit
Timorem. Referensque iter per viam, qua gradiebatur *Timor*, obvius ei
factus est, amica, sed iniqua cum eo colloquia commiscens, ita ut seducere
eum cœperit: & *Timor* nescius bono animo sequebatur. Propè jam erat,
ut eos in foveam desperationis impelleret. Sed spectator Regi indicat quid
agatur.

Rex autem unum de militibus suis, *Spem* scilicet, præcepit accersiri,
quem cum equo desiderii, & ense lætitiæ in auxilium jubet accelerare *Timor*.
Fidelis miles ad imperium egrediens, cum pervenisset ad locum,
vibrans ensem lætitiæ, Tristitiam effugavit. Sicque liberatum concivem &
impositum equo desiderii præcedens trahebat funiculo promissionum: &
Timor sequens urgebat factò flagello de funiculis peccatorum.

Ibat igitur voluntarius equus, hinc attractus, inde compulsus: sed
in tam rapido cursu timendum ei fuerat ab incurso. Unde & collegerunt
milites Babylonici consilium, dicentes: Quid facimus, quia sic evadit,
quem jam quasi cum securitate possidebamus? Quomodo plausus infer-
ni versus est in planctum, & per solos duos milites gaudium est in cœlis
super sui liberatione concivis? Quomodo periit versutia diabolicæ
fraudis? Unus autem ex eis cæteris nequior, cum sceleris hujus opifex
esset, profanum protulit consilium, dicens: Vos nescitis quicquam, nec
cogitatis, quia modò ad capiendum facilior sit, & si captus difficilius eri-
pi possit. Vos igitur à longè prosequimini, ego me in angelum lucis
transfiguro, ut ignaros viæ tanquam advenas & peregrinos docendi simu-
latione decipiam. Hunc igitur in modum fraude disposita, Regi no-
stro speculator annunciat, venire quidem hominem equo impositum
desiderii, sed plus quàm oporteat properare, eo quod frenum &
sella

Parabola de Pugna Spirituali. 777

fella deesset. Hostes, inquit, à longè prosequuntur, alii tanquam inveterati malorum, viarum compendia captant. Sed & nunc video, in quo armorum nostrorum relucet effigies, à nobis tamen ille exivit. Necessè est eat qui interrogare noverit eum, noster es, an adversariorum ?

Porrò Rex, cujus animum cura semper sollicitat animarum, duos consiliarios suos emittit, *Prudentiam & Temperantiam*. Quarum *Temperantia* quidem equo frenum Discretionis imposuit, & Spem moderatius incedere persuasit. *Persuasio* verò Timorem increpans & arguens improbitatis, de futuro commonuit : & equo sellam circumspectionis apposuit, ut non caderet ascensor ejus retrò ; sed retrò præteriti confessioni peccati, antè meditationi judicii, à *sinistris* patientiæ inniteretur, à *dextris* humilitati. Porrò Spes & Timor dedère calcaria, Spes in dextro pede expectationem præmii, Timor in sinistro supplicii metum.

Sed consiliariis Prud. & Temper. præcauent.

Et facta mora cum advesperasceret, & inclinata esset jam dies, rursus congregati sunt hostes in multitudine, ut dimicent contra eos. Pavet Timor, Spes accelerat : sed vix tandem ad consilium eos Prudentia Temperantiaque revocavit. Et illa : Videtis, inquit, quia dies præcessit, & nox appropinquavit : & qui ambulat in tenebris, nescit quò vadat ? Porrò vobis grandis restat via, nec parva est hostium multitudo. Est autem miles quidam Regi nostro fidelissimus, quem ego novi, castrum habens propè nos positum, & firmissimum est habitaculum : qui in petra posuit nidum suum. Divertamus ad illum, si placet, quia bonum est illic esse. Quod cum placuisset omnibus, & ducem itineris quæsisset, ait Prudentia : Armiger meus *Ratio* præcedet nos : est enim gnarus viarum, & notus justitiæ, utpotè consanguineus ejus. Præcedente itaque Ratione, cæteris subsequenti- bus antevenit Ratio : salutata Iustitia, nunciavit hospites adventare. Quærit illa qui sint : undè, ad quid veniant, seiscitatur. Et cum Regem cognovisset, hilari vultu surgens fugientibus occurrit cum panibus, & obviavit illis quasi mater honorificata, susceptamque Animam ab equo deposuit, in penetralibus domus avida collocavit.

Rursus ingruit prælium.

Prudentia per armigerum Rationem, à Iustitia hospitium & tutelam petit.

Insequitur hostilis exercitus, & castrum obsidens undique inquit si quis fortè pateret ingressus, ac tanquam leo circuit quærens quem devoret. Sed cum undique illud munitum inveniunt, tentoria figunt, excubias ordinant, ne quis ingredi aut egredi valeat, ut mane factò instructis machinis diruant & irruant super eos. Interim pavor paviditate & sollicitudine non piger, nec unquam securus commilitones excitat, justitiam convenit, de munitione loci, de præparatione armorum quærit, adiiciens & illud, ne forte sustentationi deficiant alimenta. Ad hæc Iustitia respondit : Situs loci, ut animadvertere potestis, saxosus & inaccessibilis est, in armis, nec in machinis inimicorum timet insultum. Sed quia

Hostilis exercitus eos insequitur, & castrum obsidet.

*Timor diffiden-
tiam & radium
concitat,*

quia aridus est, paucos habet indigenas, quos arido hordeacei panis cibo utcumque sustentat. Et nunc supersunt nobis quinque panes hordeacei, & duo pisces. Et Timor. Quid hæc, inquit, sunt inter tantos? Cœpit igitur magis pavere & tædere; & arguens animam quod ab equo desiderii descendisset, illud sapius memorabat, esse novissima hominis illius peiora prioribus. Equus enim ille præpeti cursu festinus advolabat ad urbem, nec solius rationis commissus ducatus. Ipse, inquit, videris, si non melius erat tibi tunc magis, quam nunc.

*Prudentia re-
darguit Timo-
rem,*

Prope jam erat ut adversus Spem contraria sentientem Timor insurgeret, sed Temperantia Prudentiam advocavit. Accersita Prudentia improbitatem Timoris objurgans; In adversarios, inquit tuos, ô Timor, mucro desæviant. Nescis quia Rex noster, rex virtutum est, Dominus fortis & potens, Dominus potens in prælio? Eat igitur nuncius, qui suorum necessitates exponat, adjutorium flagitet, auxiliatorem adducat. Et quis ire poterit? ait Timor. Tenebræ operiunt terram, & muros obsidet hostium pervigil multitudo; & ignari viæ tanquam in regione longinqua. Advocaverunt igitur hospitem suum Iustitiam. Si quid, inquit, potes, adjuva nos. Quibus illa: Bono animo estote. Est enim mihi nuncius fidelissimus Regi, benè notus curiæ, *Oratio* scilicet, quæ in secreto noctis silentio per ignotas semitas arcana cœli penetrare, & cubiculum Regis adire, & opportuna importunitate pium Regis animum flectere non indoctus, supplicatione miserabili laborantibus auxilium solitus impetrare. Eat ille, si placet, ecce enim præsto est. Cumque respondissent omnes, Placet: Prudentia quid Regi insinuet dictante Iustitia, ut fideliter agat, & ne vacuus revertatur præcipiente, cæteris & maxime Timore, ut iter acceleraret deprecantibus, per occultos quosdam muri exitus dimissus est. At ille hostium cuneos penetrans securus, omni ave velocior, in ictu oculi usque ad portas novæ Hierusalem pervenit. Quas cum clausas reperisset & pulsasset, janitoribus ægrè ferentibus, quod intempestæ noctis silentio civitatem impleret clamoribus, & Regi ipsi importunus esse non vereretur: ille perseverabat pulsans, & amplius loquebatur. Aperite mihi, inquit, portas justitiæ, & ingressus in eas confitebor Domino Regi nostro in ore meo secundum multitudinem dolorum meorum, qui sunt in corde meo. Hæc, inquit, porta Domini mei; Iustitia me misit ad vos, ut introducat ad regem, quia ad ipsum habeo secreta quæ perferam. Vox turbinis audita est in terra nostra.

*Nuncius, Ora-
tio, ad Regem
mittitur peti-
turus auxilium*

*Instruitur de
mandato fide-
liter exequendo,*

*Exponit quid
habeat in man-
ibus.*

Rex cum cognovisset nuncium esse Iustitiæ, introduci eum præcepit. Ingressa Oratio ad Regem, adoravit & ait: Rex in æternum vive. Et ille: Rectè sunt omnia circa Dominum tuum, & quæ illius sunt? Oratio: Rectè Domine, vestri gratiâ. Porrò unum est necessarium. Servus ille vester à cornibus unicornium ad imperium Regis creptus divertit ad militem vestrum

Parabola de Pugna Spirituali. 779

vestrum Dominum meum: & Domine mi, terra illa australis & arens est, & cibum non habet. Det Dominus benedictionem, & terra nostra det fructum suum: Et congregati hostes in multitudine, ut dimicent contra nos: da nobis Domine auxilium de tribulatione: quia non est alius qui pugnet pro nobis, nisi tu Deus noster. Porro rex noster, cuius natura bonitas, motus his lachrymis ait: Quem mittemus? ad quem *Charitas*: Ecce ego Domine, mitte me. Rex autem quærebat de sociis, sed *Charitas* domesticam sibi familiam respondit sufficere. Exit ergo una cum nobili illo comitatu suo, gaudio, pace, patientia, longanimitate, benignitate, bonitate, mansuetudine. His stipatus dux insignis progreditur, certusque de victoria, erecto signo triumphali primam pertransit inimicorum, secundamque custodiam. Cumque venisset ad portam, ultro aperta est ei. Ad cuius ingressum facta est lætitia magna in oppido. Cumque suadente gaudio vociferarentur omnes & acclamarent, exortus clamor exterorum castra perterritit. Et illi: Quæ est ista, inquit, vox exultationis in auribus nostris de castris Israel? Non ita heri & nudius tertius. Fortè venit eis auxilium, & impetum facient in nos. Fugiamus ergo Israelem. Dominus enim pugnat pro eis contra nos. Interim *Charitas* moræ impatiens, ordinari exercitum, aperiri portas, & persequi præcepit inimicos, apertè denuncians: Vadam ad portas inferi. Sicque uno impetu universus *Charitatis* exercitus procedit, quos *Babylonii* non ferentes fugiunt, sed non effugiunt. Cadent à latere *Timoris* mille, & à dextris *Charitatis* decem millia.

Rese annuit postulatis; Charitas, cum suo comitatu in auxilium mittitur.

Cuius accessu recreantur obsessi.

Hostes terrentur & sternuntur.

P R A B O L A III.

De pugna Spirituali.

Inter Hierusalem & Babylonem ordinatæ sunt acies ad bellum. Hinc David manu fortis aciem producit virtutum terribilem & ordinatam: in Nabuchodonosor Babylonis spiritualia nequitiæ, suumque vitiorum tumultuosum exercitum dirigit ex adverso. Procedit de castris David tyrunculus novitius nuper in militiam regis juratus, & per manus ipsius æterni David verbi Dei gladio accinctus, & spiritualibus armis insignitus, ingentes gerens animos, & contra regis edictum, ad faciendum sibi nomen, plus quàm ad hostem vincendum impatientissimus. Equus erat ei fervidus, proprium corpus, de succo adhuc sæculi fortis, viridis, lascivus, animusque eius conveniens, cui insidens ferebatur insignis; castrorumque suorum dedignans disciplinam, contemptis sociis, stolidam quadam præsumptione longè præ cæteris progrediebatur æstuans & anhelans ad faciendum sibi nomen. Videns David impetuosam eius præsumptionem, per filium suum Salomonem sub interminatione ei mandavit: Væ soli: quia

David & Nabuchodonosor Reges inimici. Ille virtutum agmen ducit, hic vitiorum. Tyro è castris David prodit ad pugnam. Equus eius proprium corpus.

Quo indiscretè utitur

Sermones S. Bernardi.

FFFF

quia